

РЕЦЕНЗІЯ
на освітньо-наукову програму «Історія матеріальної культури
та експертиза об'єктів історичної спадщини» другого (магістерського) рівня вищої
освіти за спеціальністю 032 Історія та археологія галузі знань 03 Гуманітарні науки

Підготовка здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 032 Історія та археологія галузі знань 03 Гуманітарні науки в сучасних умовах є важливим й актуальним завданням вищої освіти.

Розроблена в Центральнотехнічному національному університеті освітньо-наукова програма «Історія матеріальної культури та експертиза об'єктів історичної спадщини» цілком співвідноситься із сучасним рівнем розвитку вітчизняної історичної науки й враховує український та зарубіжний досвід організації освітнього процесу.

Запропонована ОНП містить загальну інформацію, мету та характеристику освітньої програми, програмні компетентності, результати навчання, ресурсне забезпечення тощо. Також вказується придатність випускників до працевлаштування.

Особливістю програми є те, що система компонентів ОНП спрямована на формування та закріплення у магістрів здатності розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної діяльності, забезпечивши набуття фахових компетентностей історика, археолога, фахівця в галузі матеріальної культури та експертизи об'єктів культурно-історичної спадщини.

Важлива відмінність програми полягає в акцентуванні уваги на науково-дослідницькій діяльності здобувачів вищої освіти, що особливо важливо з огляду на зростання попиту на аналітичну історію та відповідно підготовлених фахівців, здатних виявляти проблемні місця, заповнювати прогалини у знанні минулого й формувати науково обґрунтовані інтерпретації суспільно значущих процесів.

Є всі підстави стверджувати, що рецензована програма створює надійні засади щодо забезпечення високоякісної фахової підготовки конкурентоздатних фахівців та ефективного набуття ними необхідних компетентностей.

Аналіз освітньо-наукової програми «Історія матеріальної культури та експертиза об'єктів історичної спадщини», наявний кадровий потенціал випускової кафедри, яка забезпечує викладання освітніх компонентів професійної підготовки, дає змогу рекомендувати її до затвердження та впровадження у навчальний процес.

Отже, освітньо-наукова програма «Історія матеріальної культури та експертиза об'єктів історичної спадщини» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 032 Історія та археологія галузі знань 03 Гуманітарні науки розроблена відповідно до Законів України «Про освіту» № 2145-VIII від 05.09.2017 р., «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 р. та Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 032 Історія та археологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого та введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України № 603 від 31.05.2021 р. має достатній потенціал щодо підготовки конкурентоспроможного фахівця-історика та може бути використана в освітньому процесі для підготовки здобувачів вищої освіти.

07 травня 2024 року

Рецензент:

завідувач Навчально-наукової лабораторії
експертизи культурно-історичних цінностей
кафедри джерелознавства та спеціальних
історичних дисциплін історичного факультету
Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова,
доктор історичних наук, професор

Олександр ПОТИЛЬЧАК

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму
«Історія матеріальної культури
та експертиза об'єктів історичної спадщини»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 032 Історія та археологія
галузі знань 03 Гуманітарні науки

Сучасні тенденції розвитку вищої освіти в Україні вимагають оновлення пріоритетів і підходів до підготовки фахівців у гуманітарній галузі. Саме тому запропонована проектною групою Центральноукраїнського національного технічного університету освітньо-наукова програма «Історія матеріальної культури та експертиза об'єктів історичної спадщини» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти є цілком обґрунтованою та відповідає на актуальні виклики сьогодення.

Структура ОНП логічна та збалансована. Вона складається з обов'язкових і вибіркових компонентів, що забезпечує фундаментальну підготовку й можливість для здобувачів поглибити свої знання з археології, етнології, історії України, регіональної та світової історії, спеціальних історичних дисциплін, методології історичного дослідження, публічної історії а також методики викладання історичних дисциплін. Програма спрямована на формування у здобувачів як глибокої теоретичної бази, так і прикладних навичок, необхідних для наукової, освітньої та експертної діяльності.

Очевидним є акцент на міжпредметність, зокрема через такі дисципліни, як «Фізико-хімічний аналіз об'єктів історико-культурної спадщини» та «Цифрові інструменти в історичних дослідженнях». Це свідчить про сучасний підхід, який поєднує класичні гуманітарні знання з новітніми науковими методами.

Програма чітко визначає перелік інтегральної, загальних і спеціальних компетентностей, які мають бути сформовані у випускників, та програмних результатів, необхідних для організації та здійснення дослідницької діяльності з історії та археології, зокрема історії матеріальної культури та експертизи об'єктів історичної спадщини, упровадження інноваційних підходів до пізнання минулого, актуалізації та збереження історико-культурної спадщини.

Важливо, що ОНП не обмежується лише теоретичними знаннями, а орієнтує студентів на практичне застосування набутих навичок. Це підтверджується наявністю в програмі дисциплін, що стосуються експертизи та збереження історичної спадщини. Перелік можливих місць

працевлаштування, що включає наукові установи, музеї, архівні та освітні заклади є реалістичним і відповідає сучасним потребам ринку праці.

Отже, освітньо-наукова програма «Історія матеріальної культури та експертиза об'єктів історичної спадщини» є добре структурованим і актуальним документом, що має значний потенціал для підготовки висококваліфікованих фахівців. Вона повністю відповідає вимогам Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 032 Історія та археологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти та заявленому рівню підготовки випускників із зазначеної спеціальності й може бути рекомендована до реалізації в Центральнотериторіальному національному технічному університеті.

РЕЦЕНЗЕНТ:

доктор історичних наук, професор,

завідувач кафедри етнології та краєзнавства

Київського національного університету

імені Тараса Шевченка,

член-кореспондент НАПН України

10 травня 2024 року

Валерій КАПЕЛЮШНИЙ

Валерій Капелюшний
завідувач кафедри етнології та краєзнавства
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму
«Історія матеріальної культури
та експертиза об'єктів історичної спадщини»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 032 Історія та археологія
галузі знань 03 Гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма «Історія матеріальної культури та експертиза об'єктів історичної спадщини», що запропонована проєктною групою Центральноукраїнського національного технічного університету, належить до інноваційних напрямів підготовки магістрів у сфері історії та археології, оскільки поєднує фундаментальну історичну освіту з практичними компетентностями у сфері експертизи історичної спадщини. Важливою відмінністю програми є її міждисциплінарність, що забезпечується інтеграцією історичних, археологічних, мистецтвознавчих та правових підходів до вивчення й збереження матеріальної культури.

Освітньо-наукова програма за спеціальністю 032 «Історія та археологія» сформована як система загальних компетентностей та програмних результатів навчання для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти та містить: профіль програми; мету та характеристику (предметна область, орієнтація, основний фокус, особливості); придатність випускників до працевлаштування; програмні компетентності; перелік компонент та їхню логічну послідовність; форми атестації здобувачів вищої освіти; матрицю відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-наукової програми; матрицю забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньо-наукової програми.

Програма вирізняється практичною орієнтацією: здобувачі опановують методи атрибуції, датування та експертизи історико-культурних об'єктів, набувають умінь працювати з музейними колекціями та археологічними матеріалами. Така спеціалізація відповідає сучасним суспільним запитам, зокрема у контексті розвитку індустрії культурної спадщини, музейної та експертної діяльності, а також актуалізованим потребам у фахівцях з експертизи об'єктів історичного та культурного надбання.

У програмі достатньо широко окреслені можливості працевлаштування випускників, які можуть реалізувати себе у науково-дослідних установах, музеях, архівах, органах охорони культурної спадщини та експертної практики. Комплекс навчальних дисциплін, включаючи вибірковий компонент, забезпечує індивідуалізацію освітньої траєкторії та формування професійних компетентностей залежно від наукових інтересів здобувачів.

Кадрове забезпечення програми відповідає її цілям і завданням: у навчальному процесі беруть участь висококваліфіковані фахівці, у тому числі практики у сфері охорони історико-культурної спадщини.

Отже, зважаючи на викладене вище, вважаємо, що освітньо-наукова програма «Історія матеріальної культури та експертиза об'єктів історичної спадщини» є актуальною, збалансованою, своєчасною та інноваційною, відповідає Стандарту вищої освіти за спеціальністю 032 «Історія та археологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти та вимогам ринку праці й може бути впроваджена до освітнього процесу.

Доцент кафедри археології, етнології
та культурології, директор НДІ карпатознавства
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
к.і.н., с.н.с., доц.

Ігор Прохненко

14 травня 2024 року

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму
«Історія матеріальної культури
та експертиза об'єктів історичної спадщини»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 032 Історія та археологія
галузі знань 03 Гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма «Історія матеріальної культури та експертиза об'єктів історичної спадщини», розроблена робочою групою Центральноукраїнського національного технічного університету для другого (магістерського) рівня вищої освіти, є актуальною та інноваційною. Вона передбачає ефективне поєднання фундаментальних знань з історії та археології з практичними навичками, необхідними для експертизи об'єктів історичної та культурної спадщини. Програма враховує регіональні особливості ринку праці та потреби роботодавців, що забезпечує цільову підготовку кваліфікованих фахівців. Такий підхід гарантує, що випускники отримають саме ті професійні навички та компетенції, які необхідні для успішної кар'єри у своїй галузі.

ОНП була розроблена з акцентом на практичну орієнтацію та актуальність. Здобувачі опановують методи атрибуції, датування та експертизи історичних об'єктів. Ці навички є надзвичайно затребуваними в сучасних умовах, особливо в сфері музейної справи, охорони культурної спадщини та експертної діяльності. Випускники можуть знайти роботу в науково-дослідних установах, музеях, архівах та державних органах, що займаються охороною історичної та культурної спадщини.

Запропонована програма є цілісною системою навчання, що має на меті ефективну підготовку магістрів. Вона забезпечує здобуття глибоких знань, а також базових і професійних компетентностей в галузі історії та археології. Студенти набувають навички науково-дослідницького, проектного та інноваційного характеру, розвивають здатність самостійно ставити і розв'язувати завдання у науково-практичній діяльності. Це сприятиме формуванню творчої діяльності для соціально-економічного розвитку громади, регіону та країни на основі використання найкращих вітчизняних та світових практик.

Програма має чітку структуру, включаючи профіль, мету та очікувані результати навчання. Розподіл навчальних дисциплін, асистентської та переддипломної практик, а також кваліфікаційної роботи в освітньо-науковій програмі є логічним і послідовним. Він чітко співвідноситься з кінцевими результатами навчання, забезпечуючи формування необхідних знань, умінь і

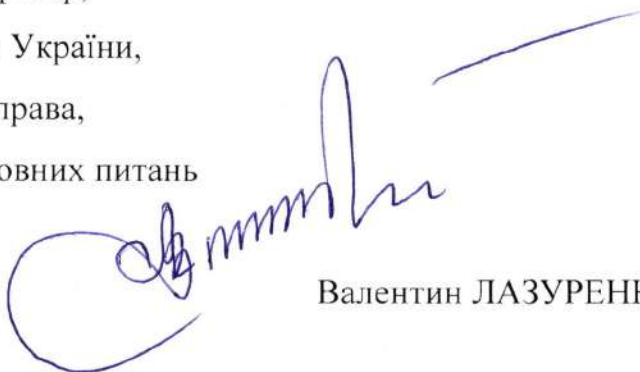
компетенцій. Така структура дає змогу здобувачам послідовно опановувати матеріал, що в сукупності веде до досягнення всіх програмних цілей.

Якість програми підтверджується кваліфікацією її викладацького складу. До процесу навчання залучені висококваліфіковані фахівці та практики, які забезпечують високий рівень підготовки. Комплекс навчальних дисциплін, зокрема вибіркові компоненти, дозволяють студентам формувати власну освітню траєкторію відповідно до їхніх наукових інтересів.

Програма «Історія матеріальної культури та експертиза об'єктів історичної спадщини» повністю відповідає вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 032 «Історія та археологія». Вона є своєчасною та збалансованою, орієнтованою на потреби ринку праці. Отже, програма може бути рекомендована до реалізації в освітньому процесі Центральноукраїнського національного технічного університету.

Рецензент:

доктор історичних наук, професор,
заслужений працівник освіти України,
професор кафедри історії та права,
проректор з гуманітарно-виховних питань
Черкаського державного
технологічного університету

Валентин ЛАЗУРЕНКО

Підпис В.М. Лазуренка засвідчено

Учений секретар

Черкаського державного
технологічного університету

Ірина МИРОНЕЦЬ

17 травня 2024 року

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму Історія та археологія першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю
032 Історія та археологія галузі знань 03 Гуманітарні науки

Підготовка здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 032 Історія та археологія галузі знань 03 Гуманітарні науки в сучасних умовах є важливим й актуальним завданням вищої освіти.

Розроблена та запроваджена в Центральнотериторіальному національному технічному університеті освітньо-професійна програма (ОПП) Історія та археологія цілком співвідноситься із сучасним рівнем розвитку вітчизняної історичної науки й враховує український та зарубіжний досвід організації освітнього процесу. Є всі підстави стверджувати, що рецензована програма створює надійні засади щодо забезпечення високоякісної фахової підготовки конкурентоздатних фахівців та ефективного набуття ними необхідних компетентностей.

Унікальністю рецензованої ОП є те, що у ній поєднана можливість отримати новітні знання і розуміння історичного процесу з акцентом на одержання здобувачами вищої освіти розширених компетентностей у сфері історії та археології, зокрема в царині економічних аспектів історичного розвитку, нумізматики та історії грошового обігу. Програма містить теоретичну і практичну складові, базується на сучасних підходах у вивченні історичного процесу.

Крім цього, програму вирізняє поєднання теоретичної і практичної складових та перспектива оволодіння навичками комунікації англійською мовою.

Аналіз оновленої освітньої програми Історія та археологія, наявний кадровий потенціал випускової кафедри, яка забезпечує викладання освітніх компонентів професійної підготовки, дає змогу рекомендувати її до затвердження та впровадження у навчальний процес.

Загалом рецензована освітньо-професійна програма Історія та археологія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 032 Історія та археологія галузі знань 03 Гуманітарні науки розроблена відповідно до Законів України «Про освіту» № 2145-VIII від 05.09.2017 р. та «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 р. має достатній потенціал щодо підготовки конкурентоспроможного фахівця-історика та може бути використана в освітньому процесі для підготовки здобувачів вищої освіти.

Заступник директора Інституту історії України
НАН України з наукової роботи,
доктор історичних наук, професор,
член-кореспондент НАН України

17.05.2024

Олександр РЕЄНТ

Скита О.П.